

Ruska revolucija

Se vedno ne vemo, ali je ruska revolucija že končana in razmere zopet v mirnem razvoju, ali pa še nam je pričakovati novih prevratov. So preroki, ki pravijo, da se bo car ali vsaj kdo izmed carske rodbine s pomočjo kmetov in duhovščine, ki so mu ostali po večini še zvesti, zopet pretoril na carski prestol. Tudi tega ne vemo, ali bo med revolucionarji končno zmagala vojna ali mirovna struja. Da obstojita te dve struji, je gotovo, toda kakó močni sta, katera je spretnješe organizirana, o tem nam pa manjka podatkov.

Avstrija in Nemčija sta izjavili, da želita rusku narodu vse dobro, a da se nečeta vmešavati v njegove notranje razmere. Le to je njih želja, da bi kmalu mogli z Rusijo živeti zopet v miru in zastopnosti. Brezdvomno je, naša pripravljenost, z Rusijo skleniti mir, bo ugodno uplivala na mirovno strujo med ruskim narodom.

Za vojsko in proti vojski.

Glede nadaljevanja vojske se mnjenja zelo križajo. Angleži pritiskajo z vso silo in denarjem, da bi se vlada izjavila za brezobzirno nadaljevanje vojske. Stockholmska poročila so zadnje dni zatirjala, da je celo delavsko-vojaški prekucniški odbor za nadaljevanje vojske in da so se vršila od 25. do 31. marca v Petrogradu in drugih mestih velika zborovanja in obhodi za nadaljevanje vojske. Zadnje dni pa se opaža, da je vojno navdušenje v Rusiji nekoliko poglelo. Ruska socialistična stranka je objavila dne 2. aprila oklic proti vojski, v katerem pravi: Mi nečemo vojske! Zahtevamo, da se neha s sovražnostmi. Celu Rusijo kličemo na boj proti vojski in na delo za mir!

Rusija ljudovlada?

Iz poročil, ki prihajajo iz Rusije, je posneti, da se mnogi navdušujejo za ljudovlado. Listi prinajajo članke, v katerih se dela gibanje za ljudovladno stranko. Dne 25. marca se je v Petrogradu vršilo nad 100 zborovanj za ljudovlado. Stockholmska poročila zatirajo, da se je izjavila za ljudovlado tudi mornarica in večina armade. Ali se bode tudi rusko ljudstvo izjavilo za ljudovlado in za carstvo, še sedaj ni jasno.

Kedaj se bo vršila ustavodajna skupščina?

Ustavodajna skupščina bo določila bodočo obliko ruske ustave in vladarstva. Skupščina bo zborovala v Moskvi. Čas za skupščino še ni določen. Sedanja vlada bi rada sklicanje skupščine zavlekla, da se duhovi nekoliko pomirijo, delavsko-vojaški odbor, ki nadzira začasno vladno, pa zahteva, naj se skupščina skliče še meseca aprila. Skupščina sestoji iz odposlancev posameznih okrožij. Tudi vojaštvo na fronti bo volilo svoje zastopnike za skupščino.

Kaj je z bivšim carjem?

Bivši car Nikolaj je še s svojo rodbino vedno v Carskem selu in je strogo zastražen. Zapustili so ga celo njegovi dosednji služabniki, tako, da mu je že morala nova vlada preskrbeti novo služinčad. Car je silno potrt in ima nemirno spanje. Carica je istako zelo razburjena. Vlada namerava vsa carjeva posestva proglasiti za državno last.

Amerika proti Nemčiji.

Predsednik Severoameriških držav Wilson zahteva od nanovo sešlega državnega zbora, naj mu da dovoljenje, da začne z Nemčijo vojsko. V to svrhu zahteva 500.000 vojaštva, ki se naj nabere na podlagi splošne vojne dolžnosti.

Z Avstro-Ogrsko in drugimi zaveznici Nemčije Wilson ne namerava začeti vojske.

Ni nobenega dvoma, da bo državni zbor ugodil Wilsonovim zahtevam. Napoved vojske med Ameriko in Nemčijo je torej pred vratmi. Negotovo je le to, ali bo Amerika katero izmed nepristranskih držav potegnila seboj v vojni vrtnice ali ne.

Sv. Oče posreduje za mir.

Dunajska „Information“ izve, kakor pravi, iz najboljšega vira, da smatra sv. Oče sedanji čas za ugodno priložnost, da začne z vsemi sredstvi posredovati, naj se začnejo pogajanja za mir.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču so se dne 30. in 31. marca ter dne 1. aprila vršili v odseku med Jamljani in Biljami na Krasu živahni boji. Naši so vrgli Lahé iz več strelskih jarkov in jim odvzeli 12 strojnih pušk ter približno 100 vjetnikov. Na tirolski

fronti so Lahé s težkimi topovi obstreljevali mesti Arko in Roveret ter so nalašč merili na bojnišnice, gasiravno so bile zaznamovane z znamenjem Rdečega križa. V Rimu so se te dni posvetovali laški generali in državniki. Kaj so sklenili, se ne ve. Gotovo so reševali vprašanje, kako se bo laška armada branila pred domnevanim vpadom naših čet v Italijo. Položaj v Italiji je zelo napet. V severoitalijanskim mestih so izbruhnili veliki nemiri. V nekaterih mestih so proglasili obsedno stanje. Ljudstvo vedno glasneje zahteva, naj se vojska konča.

Na ruskem bojišču so naši na nekaterih posameznih odsekih dosegli uspehe. Pri obmejni gori Magyaroš smo dne 29. in 30. marca pomaknili svoje postojanke zopet za 2–3 km naprej, v južni Bukovini (vzhodno od Kirlibabe) smo vjeli dne 30. marca nad 200 mož. Manjši boji so se vršili tudi ob Zloti Lipi, pri Tarnopolu in v Voliniji. Splošno se opaža, kakor zatirajo vojni poročevalci, da so ruske čete zgubile veselje do napadanja.

Na rumunskem bojišču je nastopila doba velikih povodnj. radi tega bojna podvzjetja večinoma marujejo.

Na francoskem bojišču hudi boji v Flandriji, na črti Arras–Bapaume, v Sampanji pa južno od mesta Ripont kjer se Francozi pripravljajo na nove velike napade. Na ostalem delu fronte hudi artilerijski boji in boji zrakoplovcev. Vrhovni poveljnik angleških čet na francoskem bojišču, maršal Haig, namerava odstopiti, ker ne dobiva zadostnih ojačenj in zahtevanih vojaških potrebščin.

Na macedonskem bojišču so bili napadi francoskih čet severno od Bitolja zadnje dni odbiti, istotako sunki močnih francoskih oddelkov med jezero Ohrida in Prespa. Ob Črni in Strumi artilerijski boji.

Na turških bojiščih precej živahno gibanje. Angleška uradna poročila pravijo, da so izgubili Turki v bitki dne 27. marca južno od mesta Gaza ob reki Vadi-Gaza na egiptovskem bojišču 8000 mož padlih in 950 vjetih, dočim so iznašale angleške izgube samo 400 mož; turška uradna poročila pa pravijo, da so bili Angleži poraženi ter da so izgubili 4000 mož, dočim so znašale turške izgube samo 200 mož. — Na kavkaškem bojišču živahni spopadi poizvedovalnih čet. — V Mezopotamiji se pripravljajo Angleži na nove napade v smeri proti Samari ob reki Tigris. — Na ostalih frontah nič pomembnega.

Tedenske novice.

Blagoslovljene velikonočne praznike želimo vsem, ki bodo čitali te vrstice. Mogoče, da so vendar le zadnji velikonočni prazniki v tej svetovni vojski. Gotovo je, da se od merodajnih strani vse stori, kar bi nam kmalu pripravilo mir. Toda za mir je treba, kakor za vojsko, dveh, ki ga skleneta. Upa se, da so sedanji ruski vladni krogi vendar le bolj naklonjeni miru kakor prejšnji. Seveda pripravljeni še moramo biti na vse, tudi na nadaljevanje vojske, če se nasprotniki nočejo miru.

Sveti obred umivanja nog so prevz. gospod knezoškof danes na Veliki četrtek izvršili pri dvanajstih starčkih, katerih imena so: Matija Kašan (88 let star), Matija Ellec 84, Stefan Merkun 82, Ignac Hutter 82, Leopold Hönigman 82, Janez Kramberger 81, Matija Gorjanc 81, Pavel Kovač 80, Janez Zehner 79, Feliks Graber 79, Jakob Mahajnc 79, Jožef Knuplež 77. Skupna starost teh „apostolov“ znaša 974 let. — V mariborski stolnici se bodo od četrta naprej vršili cerkveni obredi po sledečem redu: na Veliki petek popoldne ob 5. uri zadnja postna pridiga, nato križev pot in litanije Kristusovega trpljenja v kapeli sv. groba; na Veliko Soboto ob 4. uri zjutraj blagoslovljenje ognja in krstne vode, nato sv. maša. Vstajenje se vrši ob 6. uri zvečer z običajno procesijo in zahvalno pesmijo. Na Velikonočno nedeljo ob 6. uri zjutraj tiha sv. maša, nato blagoslovljenje kruha, ob 7. uri sv. maša z blagoslovom, ob 10. uri vhod prevz. g. knezoškofa, nato pridiga, po isti pontifikalna sv. maša s podelitvijo apostolskega blagoslova. Popoldne ob 4. uri pridiga in slovesne večernice.

Sv. Oče za naše vjetnike. Sv. Oče je odredil, da se avstrijskim vjetnikom v Italiji pošlje velikonočnih darov. Ob Veliki noči mora dobiti vsak zavojček kot darilo sv. Očeta. V zavojčkih se bo nahajal tobak, smodke, cigarete, južno sadje, pecivo, meso in steklenica vina itd. Sv. Oče je tudi naročil duhovnikom, naj vse storijo, da bodo mogli vjetniki zadostiti svoji velikonočni verski dolžnosti.

Vojni kurat imenovan za škofa. Za katoliškega škofa v ogrski škofiji Szamos-Ujvar je bil imenovan vojni kurat F. Hossu. Imenovani je dosedaj opravljal službo vojnega kurata na fronti.

Slovenska služba božja v sekovski škofiji. V Gradcu je dovoljeno, da se v cerkvi usmiljenih bratov vrši vsak mesec vsaj enkrat služba božja za Slovence. V. Cmureku se je tudi do časa, ko je umrl župnik č. g. Lopič, vršila v postu služba božja za Slovence emureške in okoliških župnij, ki jih je gotovo nad 1000. Kljub prošnjam se še do danes ni ustreglo goreči želji emureških Slovencev.

Slovenske šole v Mariboru in v Gradcu. Laški begunci imajo v Celju, v Vagni, v Gradcu in po drugih mestih šole z italijanskim učenim jezikom. Za stotine slovenskih otrok v Mariboru in Gradcu pa še dosedaj ni ustanovljena ne ena ljudska šola s slovenskim učenim jezikom. Ali smo Slovenci manj vredni kot Italijani?

Tisočletnica kronanja prvega hrvatskega kralja. Leta 1925 bo preteklo 1000 let, odkar je bil na duvanjskem polju v nekoč velikem mestu Delminiumu, sedaj Duvnu, kronan prvi hrvatski kralj Tomislav. Da se ta tisočletnica kolikor mogoče slovesno proslavi, se je v ta namen ustanovilo društvo, ki zbira prispevke za sezidanje „Spominske cerkve s hospicijem.“ Pokroviteljstvo nad tem društvom je prevzel zagrebški nadškof dr. Ante Bauer.

Odlikovanje. Nadvojvoda Franc Salvator je podelil častno svetinjo avstrijskega Rdečega križa II. vrste poddesetniku Francu Prelog od našega mariborskega strelskega bataljona. — Sodni kancelist Leo Terstenjak iz Brda, ki služi kot narednik pri č. kr. črnovojniškem pešpolku št. 27, je bil v priznanju odličnega službovanja med časom vojne odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Na fronti dobil 27 ran. Iz bojišča se nam piše: V začetku sedme italijanske ofenzive je dobil pešec našega slavnega domačega pešpolka št. 87, Michael Blaustejner, doma ob Sv. Jurija ob južni žel., od italijanske mine 27 ran. Bil je od početka vojne v Galiciji, pozneje pa na italijanskem bojišču. Med tem časom je prestal tudi marsikatero vročo borbo, a do dne 12. septembra 1916 ni bil še nič ranjen. Ta dan pa ga je prav pošteno oplazila italijanska mina, ravno ko je legel k počitku v svojem kriptu. Zda se zdravi v radgonski rezervni bolnišnici in voljno prenaša težke bolečine. Sedaj se že precej boljše počuti. Omenjeni ima tudi tri brate v vojni, ki so še dosej vsi zdravi.

Vzdrževalnina za svoje v vojakke poklicanih — zvišana. Izšla je cesarska naredba, katera vsebuje spremembe, oziroma dopolnila nekaterih določb o državni vzdrževalnini ali vojaški podpori za svoje v vojakke poklicanih. V bodoče se zviša vzdrževalnina za žene v vojakke poklicanih za 10 do 25%, v kolikor namreč morebitni postranski dohodki žen ne presejajo gotove višine. Zvišanje vzdrževalnine ima namreč namen, da se olajša preživljanje žen in otrok v vojakke poklicanih ter prepreči, da bi žene opravljale take postranske posle ali službe, ki bi jih odtegovala vzgoji otrok in domačemu gospodinjstvu. Nadalje ima zvišanje vzdrževalnine namen, da se olajša življenje, oziroma preživljanje onim družinam, ki stanujejo v krajih, kjer je posebna draginja živila, in kjer morajo stanovati v najetih stanovanjih, zlasti v mestih in industrijskih krajih. Za stranke, ki stanujejo v najetih stanovanjih, se je zvišala vzdrževalnina za otroke pod 8 let, ki je dosedaj znašala samo del navadnega vzdrževalnega prispevka, na navadno izmero, torej za vse otroke brez razlike starosti. Takim družinam se bo torej morala v bodoče odmerjati enotna vzdrževalnina, t. j. enoten prehranjevalni in najemniški prispevek. Pri družinah pa, ki ne stanujejo v najetih stanovanjih, torej pri družinah, ki bivajo v lastnih hišah, kakor je to večinoma na deželi in so le v manjši meri prizadete vsled draginje, se v tem oziru ni ničesar spremenilo in se bo tudi v bodoče glede odmere vzdrževalnine delala razlika med otroci, ki so stari pod 8 in otroci, ki so stari nad 8 let. Končno pridejo glede zvišanja vzdrževalnine v poštev oni svoji kakega vpoklicanega, in sicer izmed otrok tisti, ki so že dopolnili 8. leto, kakor tudi otroci, ki še nimajo 8 let, ki sicer stanujejo v lastni hiši, ki pa morajo od dolgov, vknjiženih na hiši, plačevati tako visoke obresti, da te obresti dosegajo višino v kraju običajne najemnine za stanovanje. S to določbo se vstreza zlasti lastnikom malih domov. To zvišanje vzdrževalnin bo znašalo na leto približno 500 milijonov K. — Pripomnimo, da se nam zdi ta svota veliko prenizka, ako naj bi bilo bistveno pomagano tolikim milijonom ljudi, ki so izključno navezani na državno vzdrževalnino.

Veliki požar na Murskem polju. Od Sv. Križa na Murskem polju se nam poroča, da je dne 2. aprila pogorela vas Boreci. 19 postopij je postalo žrtev požara. Požrtvovalnemu nastopu domačinov, sedov, vojaštva in vojni vjetnikov se je posrečilo, da se je požar v treh urah udušil in se je rešila križevska opekarna. Škoda je ogromna.

Požar v Ptuj. Dne 2. aprila je v Ptuj izbruhnili v podstrešju tamošnjega nemškega Dijaškega doma ogenj. Celu strešje je zgorelo.

Zasebni poštni zavoji vojakom na bojišče. Poštno ravnateljstvo za Stajersko razglašja, da je zopet dovoljeno pošiljati vojakom na bojišča zasebne pošne zavoje na vojne pošte št. 238, 342, 345, 347 in 622. Ustavljeno pa je na vojno-poštni urad št. 616.

Oproščeni črnovojnik se morajo zglasti. Te dni se je razglasilo, da se morajo oproščeni črnovojniki vseh letnikov zglasti od 10. do 22. aprila pri svoji občini in prinesiti svoje listine (oprostilni izkaz, črnovojniško izkaznico itd.) seboj. Občinski urad mora dati vsakemu oproščencu potrdilo, da se je zglastil. Od zglastitve so izvzeti železničarji in mornarji, osebe, ki delajo v tovarnah in delavnicah za armado, v rudokopih in enakih podjetjih. Kdor se do 22. aprila ne zglasti, bo za 30. aprila pozvan v vojaško službo. Zglastiti se morajo tudi oproščeni župa-